

Kloosterruïne wordt stadsbibliotheek

Korteknie Stuhlmacher Architecten i.s.m. Callebaut Architecten en Bureau Bouwtechniek
Realisatie in Mechelen

Na meer dan veertig jaar leegstand opende het Predikherenklooster in Mechelen opnieuw zijn deuren. Het monumentale pand huisvest sinds kort een stadsbibliotheek, een restaurant, vergaderzalen en leslokalen. De reusachtige zolder met imposante houten dakconstructie is zonder twijfel dé blikvanger van deze nieuwe culturele hotspot.

Het barokke 'Predikherenklooster' kende een bewogen geschiedenis. Het werd vanaf 1650 in verschillende fases gebouwd en in de late achttiende eeuw ontwijd, om vervolgens als kazerne, school en militair hospitaal te fungeren. Sinds 1975 stond het complex leeg en veranderde het beetje bij beetje in een indrukwekkende stadruïne. In 2010 besloot de stad Mechelen het Predikherenklooster te restaureren en de monumentale ruimtes om te vormen tot een openbare bibliotheek. Het duurde echter tot 2014 vooraleer er effectief schot in de zaak kwam. De restauratie- en herbestemmingswerken werden opgedeeld in verschillende fases. Op 31 augustus 2019 vond de plechtige inhuldiging plaats, in het bijzijn van honderden geïnteresseerde Maneblussers.

De ontwerpers opteerden voor een restauratieconcept dat de historische sporen van eerdere verbouwingen, toevoegingen en transformaties maximaal vrijwaarde en in het zicht liet – zowel aan de binnen- als aan de buitenkant. Geen sinecure, want de vele aanpassingen en de jaren van leegstand hadden hun tol geëist. Om de charme en de rijkdom van het complex in stand te houden en zelfs te versterken, omarmden de architecten de bestaande onvolkomenheden. De historische lagen, littekens en sporen van verval maken met hun uiteenlopende texturen en verkleuringen integraal deel uit van de nieuwe ruimtes.

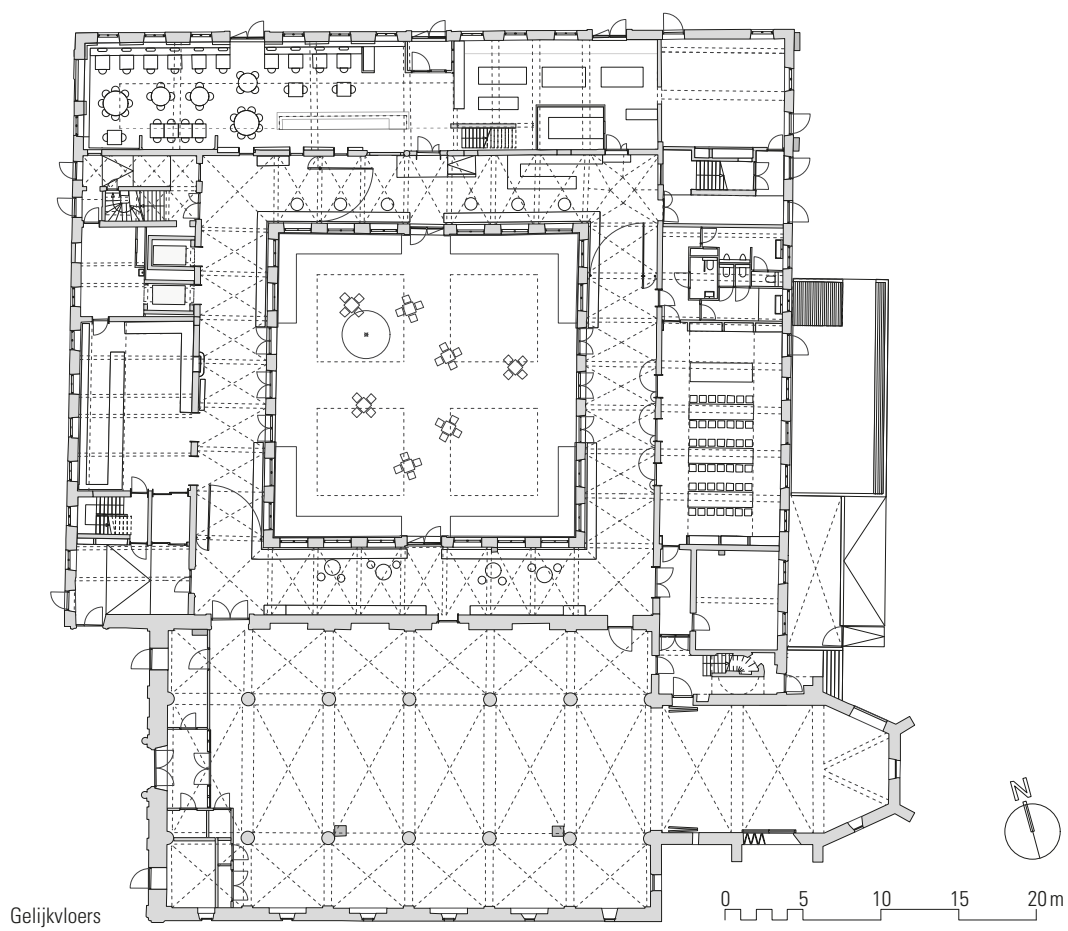

De buitenkant van het complex onderging een 'zachte restauratie', waarbij de originele kloostertypologie en de traditionele bak- en zandsteenstijl als leidraad fungeerden. Ook bij de inrichting van de nieuwe stadsbibliotheek zijn structurele en ruimtelijke aanpassingen zo veel mogelijk vermeden. Het duurzame installatie- en energieconcept en de manier waarop de bibliotheek is ingericht, gerestaureerd en gerenoveerd zijn maximaal afgestemd op de oorspronkelijke structuur. De oude kloostermuren en -gewelven profileren zich als abstracte kunstwerken en stille getuigen van een woelige geschiedenis.

Op het gelijkvloers is eveneens een gastronomisch restaurant met een buitenterras ingericht. Op de eerste verdieping bevinden zich vergader- en leslokalen, studieplekken en coworkingspaces. De oude kloosterbibliotheek doet voortaan dienst als stille studie- en werkzaal, maar de ruimte die het meest tot de verbeelding spreekt, is ongetwijfeld de grote zolder. Daar zijn de voornaamste bibliotheekcollecties, verschillende werkplekken en de kinder- en muziekbibliotheek ondergebracht. Dankzij een ingenieuze staalconstructie tussen de oorspronkelijke en de nieuwe dakbedekking, die tevens het vernieuwde leien dak draagt, is de originele houten balkstructuur onzichtbaar versterkt en kon hij optimaal geïntegreerd worden in het fraaie interieur. Nieuwe dakkapellen met private leeshoekjes garanderen de brandveiligheid, zorgen voor natuurlijke lichtinval en bieden een prachtig uitzicht over de stad.

"In dit project gaan restauratie, nieuwe interventies, sociale programmering en sfeervolle inrichting hand in hand", besluiten de architecten. "De warme, tijdloze materialen en de tastbare geschiedenis maken dat dit unieke gebouw een veelzijdige openbare huiskamer is voor alle inwoners van de stad."

Korteknie Stuhlmacher Architecten

Pelgrimsstraat 5B – 3029 BH Rotterdam (Nederland)
tel. +31 (0)10 425 9441
www.kortekniestuhlmacher.nl

Callebaut Architecten

Sint-Gerolfstraat 32B – 9031 Drongen
tel. +32 (0)9 395 10 10
www.callebaut-architecten.be

Bureau Bouwtechniek

Kammenstraat 18 – 2000 Antwerpen
tel. +32 (0)3 231 53 95
www.b-b.be

Medewerkers

Korteknie Stuhlmacher Architecten: Mechthild Stuhlmacher, Arne Weiss, Rien Korteknie, Sjoerd de Boer, Jille Koop, Ainhoa Barron, Ilana Ginton, Leonie Boelens, Antonia Reif, Titus Lammertse, Mark Jongerius, Myra Nijman, Andri Tsiouti, Nicole Chmielinski, Cornelia Bräuer, Brian Murphy, Xianglyu Li, Jara Baarlink

Callebaut Architecten: Wouter Callebaut, Cedric D'Haese, Thais De Pau, Iris Bauwens, Jolien Vermeulen, Laur Van Nieuwenborgh, Maaïke Blancke, Frederik Temmerman, Nicholas Matthijs

Bureau Bouwtechniek: Gert Biebauw, Willem Broekaert, Bert van den Bergh, Gretel De Smet, Glenn Verdyck

Bouwheer

Stad Mechelen

Stabiliteit

ABT en Tri-consult

Technieken

RCR

Aannemers

Francois van Broeckhoven en Dieltjens (fase hoogdringende dakwerken)
Renotec (fase A en B: structuur en gevel)
Monument Vandekerckhove (fase C: interieur en installaties)

Foto's

© Luuk Kramer